

Batasuna descol·loca

Ibarretxe

En els últims mesos, el secret millor guardat dels dirigents de l'esquerra abertzale era aquest sí condicionat a l'anomenat pla Ibarretxe. De fet, per evitar filtracions, els líders independentistes van decidir no comunicar a les seves bases aquesta decisió, i assegurar-se, així, el cop d'efecte. Però el suport de Batasuna a la iniciativa impulsada pel tripartit basc no es pot considerar com una modificació dels plantejaments defensats fins ara. La formació d'Arnaldo Otegi continua pensant que el pla no soluciona el problema basc, però entén que permetre'n l'aprovació té més avantatges que no pas inconvenients en l'actual conjuntura política, amb una Batasuna il·legalitzada conscient que no podrà participar en les pròximes eleccions autonòmiques. L'esquerra abertzale reconeix que l'operació és arriscada, però que els permet recuperar la iniciativa i es torna a situar en el centre del debat polític al País Basc. Contra tot pronòstic, els papers han canviat, ara és el PNB qui va a remolc dels esdeveniments i a qui tocarà capejar el temporal.

Per això, davant les càmeres, Ibarretxe i la resta de dirigents del Partit Nacionalista Basc s'esforçaven a contrariar a celebrar una victòria que no volien per a ara mateix, sinó que en els seus esquemes projectaven per a més endavant i, òbviament, sense el suport de Batasuna.

Excés de confiança en el PNB. La definició més gràfica del que ha passat al lehendakari, l'ha donada el líder dels socialistes bascos, Patxi López: "Ibarretxe ha jugat amb foc i s'ha cremat." Des de feia mesos la direcció del PNB donava per fet que Batasuna votaria en

contra del pla, i ja havia començat a activar els engranatges electorals amb una campanya sota el lema "Euskadi et necessita" per fer-se, en la pròxima primavera, amb la majoria absoluta del Parlament basc fagocitant l'electorat de Batasuna. Un dels arguments de la campanya del PNB passava per acusar l'esquerra abertzale de no haver permès que els bascos fossin consultats. Encara és més, pocs dies abans de la celebració de l'històric ple, i en conferència de premsa conjunta, el president del PNB, Josu Jon Imaz, i la presidenta d'Eusko Alkartasuna, Begona Errazti, es mostraven convençuts que el pla sortiria endavant, no ara, sinó en la pròxima legislatura, quan el tornessin a presentar en cas de sumar els vots suficients els partits del Govern basc. Errazti, fins i tot, anava més enllà i, per remarcar la seguretat que les seves previsions més optimistes es complirien, no dubtava a avançar, sense voler concretar més, que PNB i EA ja havien decidit la data del referèndum. Amb aquest escenari al cap, Juan José Ibarretxe obre el debat del Parlament acusant el grup d'Otegi de bloquejar el seu pla per por. Hores més tard, el lehendakari escolta desconcertat que Otegi li deixa tres vots, dels sis que té, amb els quals suma la majoria absoluta necessària per donar llum verd al seu projecte. Per acabar de reblar el clau, és el mateix Otegi un dels parlamentaris de Sozialista Abertzaleak que vota afirmatiu, juntament amb Joseba Permach i Jon Salaberria. La paradoxa per a Ibarretxe és que ara té el pla aprovat, però alhora el PNB s'ha quedat sense programa electoral.

A més, la decisió de l'esquerra abertzale situa el president basc en un dile-

La inesperada aprovació del nou Estatut del País Basc, gràcies al suport de Sozialista Abertzaleak, ha trastocat els plans del PNB amb vista a les eleccions autonòmiques de la primavera vinent. El lehendakari confiava que el pla no aniria endavant i que podria convertir els comicis en un plebiscit sobre la reforma de l'Estatut, per aconseguir la majoria absoluta amb els votants de l'antiga Batasuna.

El dirigent de Sozialista Abertzaleak, Arnaldo Otegi, exposa la posició de la seva formació en el ple que va aprovar la reforma estatutària basca, el passat 30 de desembre. Al fons, el president basc escolta el líder abertzale.

Malgrat la il·legalització, Batasuna manté la capacitat de condicionar el procés polític

ma: o aposta per trobar una sortida al conflicte basc a través del diàleg multipartit, fent seva la proposta "Orain Herria, Orain Bakea" ("Ara el Poble, Ara la Pau"), de Batasuna, o bé s'embarca en un procés de reforma estatutària que, com n'és conscient, serà derrotat a Madrid quan arribi al Congrés espanyol.

Un dilema que provocarà, de ben segur, tensions internes en el PNB, entre el sector més sobiranista, encapçalat per Joseba Egibar, i el més possibilista, de Josu Jon Imaz. Cal també tenir present un factor important, i és que el pla Ibarretxe té molts detractors dins del Partit Nacionalista Basc perquè el consideren massa agosarat. Un panorama, doncs, complicat, que no té res a veure amb el camí que l'Euskadi Buru Batzar del PNB preveia a curt i mitjà termini.

El PSOE tampoc no ho té fàcil. El terratrèmol polític provocat per l'inde-

pendentisme basc també afecta directament els socialistes. El PSE acaba d'aprovar un projecte de reforma de l'Estatut alternatiu al pla Ibarretxe, amb el qual pensa concórrer a les eleccions autonòmiques. L'Estatut socialista, que parla de "comunitat nacional" per referir-se a Euskadi, ha quedat superat pels últims esdeveniments.

La decisió de Batasuna també ha alterat futures aliances possibles, com per exemple la dels que enyoren, tant en el PNB com en el PSE, un retorn a la cohabitació que els dos partits van practicar en el passat, en temps del lehendakari Ardanza. La imatge més basquista que ofereix ara el socialisme basc es pot veure compromesa quan el pla Ibarretxe arribi, aquest any, al Congrés espanyol, i el PSOE i el PP el rebutgin.

En aquest sentit també és necessari subratllar que Batasuna ha aconseguit escurçar els temps polítics de l'estratègia

que s'havia fixat el PNB, i que situava aquest enfrontament institucional entre la voluntat dels parlaments basc i espanyol cap al 2007 o 2008. El ritme polític, per tant, s'ha accelerat, i això també afecta l'agenda de Rodríguez Zapatero, qui pot veure que el PP guanya el terreny perdut l'11 de març amb un discurs a favor de la unitat d'Espanya que, segons el seu discurs, podria estar en perill pels processos oberts a Catalunya i el País Basc. Per aquest motiu, el PSE considera el vot de Batasuna un "regal enverinat" per a Ibarretxe, però que també els dificulta les coses a ells.

Malgrat la il·legalització, doncs, l'esquerra abertzale manté intacta la seva capacitat de condicionar el procés polític, i no s'ha d'oblidar que les passes que fa Batasuna, tant la proposta de pau presentada a Anoeta el passat 14 de novembre com l'aprovació del pla Ibarretxe el 30 de desembre, tenen l'aval d'ETA i busquen una pau basada en el procés irlandès, que passa per reconèixer el dret d'autodeterminació del poble basc.

Daniel Gómez
Bilbao